

Asia: VN/19726/2023

Vammaispalvelulain voimaantulon siirtäminen

Lausuntopyyntö

Lausunnonantajan organisaatio

Muu

Kannatatteko uuden vammaispalvelulain voimaantulon siirtämistä ajankohdasta 1.10.2023 uuteen ajankohtaan 1.10.2024?

Ei

Halutessanne voitte antaa tiiviit perustelut vastaukselle:

Porvoon kaupungin vammaisneuvosto kannattaa Heta-liiton lausuntoa, joka vastustaa lain voimaantulon siirtämistä.

Lisäksi nostamme esiin kehitysvamma- ja autismijärjestöjen yhteisen kannanoton 8.6.2023 lain siirtämistä vastaan <https://www.tukiliitto.fi/ajankohtaista/saastot-eivat-synny-vammaispalveluita-leikkaamalla-vaan-rakenteita-uudistamalla/>

Kannanotossa on mielestämme nostettu esiin tärkeitä vammaisten lasten ja nuorten erityiskysymyksiä:

”Sosiaalinen toimintarajoite on välttämätöntä säilyttää soveltamisalassa, jotta myös erityisesti autismi- ja neurokirjon lapset pääsevät vammaispalvelujen piiriin, silloin kun he vammaispalvelulain mukaisia palveluja välttämättä tarvitsevat. Varhaiset, oikea-aikaiset ja oikeanlaiset palvelut ja tukitoimet erityisesti lapsuudessa ja nuoruudessa vähentävät yhteiskunnan kustannuksia. Tämä johtaa myös yksilöiden kannalta positiivisiin kehityskulkuihin, kuten valmistumiseen ja työllistymisen edellytysten parantumiseen. Sosiaalisen toimintakyvyn huomiointi soveltamisalassa vähentää nykyisin yleistä väliinpuotoamista ja raskaampien ja kalliimpien palveluiden tarvetta sekä työelämästä syrjäytymistä.

Eryteisesti lapset, joilla on kehityksellisiä neuropsykiatrisia häiriöitä kuten autismikirjo, ADHD, Tourette, kehityksellinen kielihäiriö (neurokirjo), jäävät usein väliinputoajiksi palvelujärjestelmässä, kuten nykyisissä vammaispalveluissa. Riski tulla sijoitetuksi kodin ulkopuolelle on heillä noin nelinkertainen muihin verrattuna. 18 % neurokirjon lapsista ja nuorista on ollut sijoitettuna kodin ulkopuolelle ennen 18 vuoden ikää THL:n 1997 syntymäkohorttitutkimuksen mukaan.

Vammaisen lapsen sijoittaminen kodin ulkopuolelle silloin, kun syynä on vammais- ja sosiaalipalvelujen ja muiden tukitoimien toimimattomuus, aiheuttaa perheelle inhimillistä kärsimystä ja tulee kalliiksi yhteiskunnalle. Laitossijoittaminen maksaa 90 000 euroa per vuosi per lapsi.”

Lain tavoite on saattaa Suomen lainsäädäntö vastaamaan YK:n vammaissopimusta ja siten lisätä yhdenvertaisuutta sekä kaikkien eri tavoin vammaisten ihmisten välillä että suhteessa vammattomiin ihmisiin. Vammaispalvelulakiin eduskuntakäsittelyn aikana tehdyt muutokset tehtiin perus- ja ihmisoikeusnäkökulmasta, sillä budjettirajoitteella ei perustuslakivaliokunnan mukaan voida rajoittaa lakisääteisten palvelujen saatavuutta. Lakia ei siksi pidä avata säästösyistä, vaikka ymmärrämme valtiontalouden haasteet. Niitä ei kuitenkaan pidä ratkaista asettamalla eri tavoin vammaiset ihmiset keskenään eriarvoiseen asemaan.

Jo lain uudelleen avaaminen, vammaisten ihmisten osallistaminen lainvalmisteluun, muutosten vaikutusten perusteellinen arviointi ja uusi käsittely eduskunnassa olisi erittäin haastavaa ehtiä tehdä 12 kuukauden aikana. Lain voimaantulon siirtäminen ehdotetussa aikataulussa merkitsisi entistä suurempaa kiirettä hyvinvointialueille lain uuden hyväksymisen jälkeen ja myös merkittäviä hallinnollisia lisäkustannuksia.

Lain voimaantulon siirtämiselle ei ole perusteita.

Porvoon kaupungin vammaisneuvosto

puheenjohtaja Johanna Aaltonen

Aatelo Maija
Porvoon vammaisneuvosto